

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 206 (3368) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Cordell Hull békepontjai

(P. A.) A magyarországi sajtó is tegnap részletes közléseket hozott arról a rádióbeszédéről, melyet Hull északamerikai külügyminiszter vasárnap mondott Washingtonban. A beszéd beletartozik abba a béketervező előkészületbe, melylyel az angolszász vezetők kanadai értekezlete kezdett tüzetesebben foglalkozni, s mellyel az angolszász szövetségesek úgynevezett „Atlantic Charta”-ját, (az ő háborús céljaik felsorolását), akarják a világ népei rokonszenvébe jobban beleszoktatni. A pár héttel ezelőtt tartott kanadai értekezlet egyik elhatározása volt, hogy Északamerikából illetékes hivatalos fejtetetés hangozzék el most már az angolszász szövetségesek békecékjairól. A Hull-beszéd ennek sz elhatározásának az első megnyilatkozása.

Emlékezzünk az 1918-ik évbéli tizenegy pontra, mellyel Wilson akkori északamerikai elnök lépett a világ elé, hogy megegyezéses békére hangolja a népeket. Valami ilyen Wilson-utánzat körvonalai vannak most az északamerikai új üzenetben. Rádió, távirat, sajtóiroda gondoskodott róla, hogy ez az üzenet minden néphez eljusson és minden népnél hangulatot, vagy meggondolásokat keltsen. Nevetséges volna, ha a magunk vidéki messziségében és igénytelen egyszerűségében vitázó társnak akarnánk föllépni egy világhódító igényű nagyhatalom külügyminiszterével szemben. De ami hangulatterjesztést az ő beszédje kelteni akar a világ egyszerű népei és emberei között, azzal szemben a magunk egyszerű és névtelen körében nekünk is meglehetnek a magunk véleményei.

Hull beszéde öt pontot hoz csak az egykori 14 wilsoni pont helyett. De ennek az öt pontnak nem kevesebb az igénye, mint az, hogy arra alapotadjék az új nemzetközi rend és békekorszak. Összefüggésbe hozhatjuk ezt az igényt azzal a nagysabásu tervvel, ahogyan Északamerika pénzügyi vezetői a világ pénzét és forgalmát kívánják maguktól függő szabályozás alá vetni. Minden népek és nemzetek a világ gazdaságában való részvételét úgy akarják megszabni, hogy az Északamerikába összegyűlt aranykincs legyen a világ kizárólagos értékmérője, s minden ország gazdasági élete, tehát a mi névtelen egyszerű embereink anyagi lehetőségei is aszerint igazodjanak. Még Anglia is fanyarul és tiltakozva fogadja az északamerikai aranytartók uralmának ezt a világtervét, mely az aranykincseitől kiűrt Anglia gazdaságát is rabszolgaságra kényeztetné.

De az északamerikai uralmi elképzelésnek ezt a háttérét kell meglátnunk, mikor Hull az ő nevezetességre törekvő öt pontjának már az elsőjében így beszél:

— Mindazoknak a népeknek, melyek „az emberiség véleményének tiszteletben tartásával” méltónak bizonyultak a szabadság felelősségeinek elvállalására és gyakorlására, joguk van, hogy élvez-

Közös japán-német nyilatkozatot adtak ki a háromhatalmi egyezmény változatlan fennállásáról

Messzire kiható következményeket várnak a németek a salerno-i győzelem nyomán — Angolszász katonai körök elismerik a helyzet súlyosságát

Tokióból jelentik: A japán kormány tájékoztató hivatala ma délelőtt a következő közleményt adta ki:

A japán császári kormány és a német birodalmi kormány kijelenti, hogy a Badoglio-kormány árulása semmiben sem rendítette meg a háromhatalmi egyezményt. Ez az egyezmény minden további módosítás nélkül érvényben marad. A két kormánynak eltökélt szándéka, hogy a háborút minden rendelkezésre álló eszközzel továbbfolytassa a végső győzelemig.

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A Führer Otto Scorzenynek, a fegyveres SS és biztonsági szolgálat körzetvezetőjének aki a Duce megszállására indított vállalkozást végrehajtotta a vaskereszt lovagkeresztjét adományozta. A Führer kedden főhadiszállásán fogadta Scorzeny személyes jelentéstételét véget.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Mussolini kiszabadítását végrehajtó ejtőernyősök és SS katonák egyharmada lezuhant és eltűnt. Hogy ezek közül hányan vannak még életben, azt pillanatnyilag nem lehet megállapítani.

Kizárólag amerikai és kanadai csapatok harcoltak Salerno vidékén

Lisszabonból jelentik: (MTI) Az algiri rádió amerikai hírmagyarázója szerint a szövetségesek főhadiszállásán nem tagadják, hogy a salerno-i harcúterén a szövetségesek helyzete súlyos. A szövetséges csapatoknak itt a legjobb németekkel kell mérkőzniük. Számítani lehet arra, hogy a következő napokban az olaszországi arcvonalak egyetlen összefüggő nagy vonallá változnak. A 8-ik hadsereg gyorsított iramban halad észak felé. Az 5-ik brit hadtest elhagyta Barit. Algirban azt hiszik, hogy a leghevesebb német ellenállásra még csak ezután lehet számítani. A hirma-

gyarázó az 5-ik hadseregről azt mondja, hogy valószínűleg kiejtették kezükből a kezdeményezést és már nem rendelkeznek a taktikai meglepetés előnyeivel.

Zürich-i jelentés szerint — mint a Pest írja — az angolok is elismerik a salerno-i szakaszon harcoló amerikai és kanadai csapatok vereségét és csak abban reménykednek, hogy az Eisenhower által sietve küldött erősítés legalább a partraszállás hídfőjét tartani tudja addig, amíg Montgomery délelől közeledő csapatai segítenek. Nagyon kétséges azonban, hogy az 5-ik

amerikai hadsereg képes lesz-e még kéthárom napig tartani a keskeny tengerpartot, már pedig nem lehet arra számítani, hogy Montgomery rövidebb idő alatt odaérkezik. Az 5-ik amerikai hadsereg a legszűkebbre szorított hídfőt is csak akkor tarthatja, ha a kimerült csapatokat ujjakkal váltják fel. Az utolsó jelentések szerint a németek Salerno több városrészébe behatoltak. Ugyan e jelentések szerint Montgomery csapatainak derekhada még mindig Altamura környékén harcol a német utóvédekkel. Calabriában az angol csapatok nem jutottak el Cosenzán.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A salerno-i térségben lezajlott harcisményeket a NTI katonai munkatársa második Dünkirchennak mondja, s megállapítja, hogy a német fegyverek győzelme a jelek szerint olyan nagyméretű, hogy következményei igen messzire kihatnak.

Feltűnő, hogy a salerno-i és nápolyi térségben kizárólag északamerikai és kanadai csapatokat tettek partra. Ebből arra lehet következtetni, hogy a vállalkozást az angolok már kezdetől fogva kérdésesen tartották. Az angolok inkább azokat a helyeket választották az olaszországi partraszállásnál, amelyek Szicília közvetlen közelében fekszenek és az ottani erőforrásokra támaszkodnak. Montgomerynek az a feladat jutott, hogy eljusson csapataival Bariba. E feladat teljesítése közben jutott el hozzá Altamurában Clark amerikai tábornok segélykiáltása.

Ez a segítség azonban nem érkezett meg, mert Montgomeryt jobban kecseltette a Bariba való bevonulás, mintsem Clark kiszabadítása a nehéz helyzetéből. Montgomery bevette Bari!

zék a szabadságot.

Ki szabja meg, hogy mi az „emberiség” véleménye? Ki szabja meg, hogy mi annak a „tisztelőben tartása”? Hízen az északamerikai elképzelés szerint csak addig tart az emberiség, amíg az ő aranytartó uralma kiterjed. És aki ez uralmi érdekeknek ellene szól, az mindjárt úgy tűnik föl előttük, hogy nem tartja tisztelőben az emberiség véleményét. Aki az aranytartó uralmi területben nincs benne, az tehát nem „méltó” a Hull beszéde szerinti szabadságra.

A beszéd többi pontja is ilyen mikor egyenlőséget ígér kis és nagy nemzeteknek, vagy be nem avatkozást belső ügyeikbe vagy gazdasági könnyítésket a „meg nem különböztetés” rendszere szerint. Mind előfeltételek: függenek

ezek az északamerikai aranytartók fel fogása szerinti jogok és törvények tiszteletben tartásától. Hogy a Hull-beszéd így értette a dolgot, az abból is kitűnik, ahogyan ez a beszéd a nemzetközi törvények elveinek megtartására hivatkozva, ezt jelöli meg az ő új nemzetközi rendjük alapjának. Hiszen a háborúban is kötelező volna az a nemzetközi jogi elv, hogy védteien lakosságot nem szabad bombázni, se templomokat rombolni. De ezt az elvet legfeltűnőbbben az angolszász hadviselők nem tartják meg: tehát ha egyszerű ésszel kellene magyarázni a Hull-beszéd kívánalmát akkor a szabadságban és egyéb egyenlőségekben való részvételből éppen a Hull államaiat kellene kizárni. Bizonyos, hogy ő éppen ezeket kizárni nem akarja, sőt

ezekben látja a jövő béke diktálóját. Tulajdonképpen ez elfogult békediktáló moshóság ez. Hadtechnikai győzelmek sincsenek ilyen igények megalapozására. Hull beszédében nincs meg az igazi békének a meggyőző és biztató hangja: csak valami elbizakodás, mely talán abból az önelégültségből táplálkozott, hogy az afrikai és szicíliai partokon többnyire csak szalutáló ellenféllel volt dolga az angolszász haderőknek. Az európai kiszállás újabb fordulatai szerint a más és keményebb ellenfél is mutatkozik, s bizonyára eljön az idő, hogy az újabb megpróbáltatások az északamerikai elbizakodást is lehiggadára készítik. Akkor majd újabb békepontokkal jönnek: legalább olyanokkal, mint a Wilson egykori 14 pontja.

„Duce, a Führer küldött, hogy kiszabadítsam!”

Ideglesztő részletek Mussolini kiszabadításának hőskölteménybe illő végrehajtásáról

Berlin. (MTI.) A Duce kiszabadításáról és a német ejtőernyősök, a biztonági szolgálat és fegyveres SS embereinek merész vállalkozásáról a Német Távirati Iroda ezeket közli:

A Duce kiszabadítására irányuló vállalkozás végrehajtásával megbízott SS rohamvezető jól leplezett felderítéssel megállapította, hogy a Ducet augusztus 28-án a Santa Maddalena szigetről az Abruzzok legmagasabb csoportjában levő több mint 2000 méter magas Grand Sassora vitték, ahol a régebbi hegyzárlóban néhány száz carabinieri őrizte. Az épületet a völgyből csak drótkötélvasutal lehetett elérni. A drótkötélpálya forgalmát lezárták és a pálya felső állomásáról az elindított szerelvényeket bármikor meg lehetett állítani. A Duce fogságának hejéhez ennek következtében a völgyből csak többórás nehéz hegymászással lehetett feljutni.

Miután a légi felderítők és hírszerzők valamennyire megállapították a helyi viszonyokat, elhatározták, hogy szeptember 12-én végrehajtják a tervet. E napon az SS rohamvezetők 14 óra 10 perckor egyelőre 9 emberrel elsőnek érte el a helyet, miután repülőgéppel 4500 méter magasságból zuhanva, a céltól néhány száz méternyire földet ért. Hogy a leszállás ezen a szakadékos területen milyen veszéllyel járt, kitűnik abból, hogy a hegyeknek ez a lapos része, amelyen a fogságú szolgáló épület volt, mindössze néhány száz négyzetméter kiterjedésű, utána pedig meredek lejtőkkel sziklaszakadékok következnek. — A rohamvezetők emberei nyomban a leszállás után géppuskát helyeztek el a házra szegezve az izgatottan futkározó carabinieri-ekkel szemben. A rohamvezető pedig két emberével kezében géppisztollyal az épületnek hozzá legközelebb eső hátsó pincelejárataiba hatolt, ahol a rádió helyisége volt. A géppisztoly agyával a rádióállomást összetörték. Mivel ezen az úton nem tudtak tovább nyomulni a házba, sietve a szabadba mentek, hogy más bejáratot

keressenek. Időközben leszállt az ejtőernyősök főhadnagy századparancsnoka és egy további csoport erősítéssel és nehézfegyverrel. A rohamvezető embereinek vállát letrául felhasználva, felmászott a három méter magas kiugró épületrészre és átugrta a falat. Akkor váratlanul a ház főbejáratát pillantotta meg, melyet géppuskás carabinieri őriztek. A rohamvezető és emberei géppisztollyal kezükben rákiáltottak olaszul:

— Mani in alto! (Fel a kezekkel!) Az őrség tagjai megrémülve és teljesen megzavarodva nyomban letették a fegyvert. Ebben a pillanatban a rohamvezető a második emeleti ablakban megpillantotta a Ducet és felkiáltott neki:

— Duce, vigyázat vissza az ablaktól!

Ugyanakkor a felette levő emelet ablakában megjelent egy carabinieri alezredes, akiről később kitudott, hogy az őrség parancsnoka. A rohamvezető ráirányította a géppisztolyt és közben felkiáltott: Fel a kezekkel!

A carabinieri tiszti nyomban felemelte karját és ezt kiáltotta vissza: Ne löjjetek! A Duce megjelenése az ablakban a rohamvezetőnek lehetővé tette, hogy Mussolini pontos tartózkodási helyét megállapítsa. Közben további erősítések ereszkedtek

le. A ház előtt felállított olasz géppuskákat a parancsnok lábával félreugrta és néhány emberével benyomult a házba, fel a lepcsőkön.

Felszakították a Duce szobájának ajtaját és máris szemben állott velük

„Sejtettem, hogy a Führer mindent elkövet kiszabadításomra...”

— Duce! A Führer küldött, hogy kiszabadítsam! Most az én védelmem alatt áll. Remélem minden szerencsésen történt eddig.

A Duce szótlanul feléje lépett és mélyen átölelte őt, ezeket mondotta: — Sejtettem és sohasem kételkedtem abban, hogy a Führer mindent elkövet, hogy kiszabadítson innen.

A rohamvezető most két SS vezető oltalmában a Ducet a szobában hagyva, további parancsot adott a ház biztosítására és az elvonulás előkészítésére. Mialatt a Duce szobájába indulni készült, a rohamvezető megparancsolta a carabinieri parancsnokának, hogy az olasz őrszemélyzet gyülekezék az épület átertermében. Közölte még az alezredessel, hogy a drótkötélpálya alsó állomásán német ejtőernyős vadász zászlóalj áll. Azután helyreállították a rádiótávbeszélő összeköttetést a völgyben levő ejtőernyős vadászokkal, akik időközben

a Duce, akit még a szobájában is két olasz titkosrendőr őrzött. A két titkosrendőrt az SS emberek erőszakkal eltávolították a szobából. A rohamvezető az ablakhoz sietett és a ház előtt lövésre készenálló embereinek további parancsot adott. Azután jelentkezett a Ducenál.

megszállták a pálya alsó állomását. Az első német ejtőernyős vadászok megérkezése után a legnehezebb viszonyok között leszállt egy Fressler-Storch mintájú repülőgép azzal a feladattal, hogy más biztos lehetőség híján véglegesen biztonságba helyezze a Ducet. A Duce kiszabadítóival együtt repülőgépre szállt. A gépet a légierő egyik századosa vezette. A sziklatömbökkel tele és rendkívül kicsiny lapos területről csak a repülőszázados ügyessége tudta a levegőbe emelkedést megvalósítani. A nekifutásakor a gépnek egy árkot is át kellett ugrani, utána egy 500 méter mély szakadékba ereszkedett le, míg végre teljes biztonsággal felemelkedett és innen már határozott irányba repült tovább. Ezzel az utolsó akadályt is leküzdötték és kiszabadították a Ducet.

Megtartotta első minisztertanácsát az új bolgár kormány

Szofia. (MTI.) A Bozsilov-kormány kedden délelőtt fél tíz órakor tartotta meg első ülését. Tíz órakor a kormány tagjai a királyi palotába mentek, ahol a kormányzótanács fogadta őket. A kormányzótanács nevében Kirill herceg rövid beszédet mondott, melyben felhívta az új kormány tagjait, hogy ebben a súlyos időszakban, mely Boris cár halálával Bulgáriában előállott,

minden erejükkel szolgálják az egyesített Bulgária ügyét. 11 órakor az Alexander Nevski templomban istentisztelet volt a királyi névünnepe alkalmából. Az ünnepi istentiszteleten megjelentek a kormányzótanács tagjai, a miniszterek, a diplomáciai testület tagjai, a közjogi előkelőségek. Az istentisztelet után annak résztvevői beirták nevüket az udvarnál kitett emlékkönyvbe.

Szófiából jelentik: (MTI) Bozsilov Dobri miniszterelnök és pénzügyminiszter Kotelben született, 1884 november 13-án. 1902-ben a Nemzeti Bankba lépett be és 1924-ben annak igazgatója, 1935-ben igazgatója lett. 1938-ban vette át a pénzügyi tárcát, amelyet a mai napig vezetett. Tizennégy éven át

adott elő a szófiai szabadegyetemen pénzügytant. Harmincnál több esetben képviselte Bulgáriát különböző külföldi kongresszusokon.

Kirov Száva külügyminiszter Moszkovóban született 1893-ban. Szófiában tanult jogot, 1912-ben a Bolgár Távirati Iroda munkatársa lett. 1920-ban külügyi előadó. Ugyanezen évben diplomáciai pályára lépett. Zürichben, Varsóban, majd Párizsban követségi titkár. 1923-ban Szófiában kap beosztást, ahol fokozatosan lép elő követségi tanácsos-ságig. Mint ilye nevezik ki Párizsba, majd Varsóba, 1939-ben bukaresti követté nevezik ki, majd Ankarába helyezik. Ebben a minőségében érte a külügyminiszteri kinevezés.

Gondoskodtak a vasutasok ellátásáról

A MÁV vezetősége hatályos intézkedéseket tett a vasutasság ellátásának biztosítására. Az egész személyzet részére családtagonként 75 kilogramm burgonyát biztosítottak melynek szállítása folyamatosan van. Megkezdődött a hagymaszállítás is. Gondoskodtak a személyzet téli főzelékekkel, borsóval, babbal, lencsével, továbbá mákkal való ellátásáról. Megszervezték a Budapesten beosztott alkalmazottak tej- és tejtermékekkel való ellátását. A Budapesten szolgálatot teljesítő vidéki alkalmazottak zsirellátása, továbbá a mű-

helymunkásságnak füstölt áruval való ellátása szempontjából hízalási szerződéseket kötöttek. Folytatják a bakancs és a műtápu cipők kiosztását, az egyes jóléti könyvek szükségletének fedezéséről is intézkedés történt. (Magy. Tud.)

ISMÉT MEGJELENT MUSSOLINI LAPJA. Chiasso. (Bud. Tud.): Meg nem erősített jelentések szerint Mussolini lapja, a *Popolo d'Italia* Milánóban ismét megjelent.

Göndör TIP-TOP

revütársulat

Még csak **3** napig gyönyörködhet a világvárosi remek műsorban.

Csütörtök este fél 8 órakor. Szombat és vasárnap utolsó 2 búcsúelőadás, d. u. 4 és este fél 8 órakor

a világhírű Therons-család

szenzációs bicikliművészek és

KIOWA

indián laszóművészek fellépésével

A TIP-TOP revütársulat teljes műsorán k keretében

Ajánlatos jegyekről előre gondoskodni!

Telefon 25-30

Telefon 25-30

Szent István napja 1943-ban valahol Oroszországban...

Valahol Oroszországban 1943.
Szent István király napján.

Kedves Otthonvalók!

Olyan szépen ünnepeltünk ma megint... Zöldlombos sátorban mutatta be a szentmisét püsterünk. Virágdíszben pompázott a kis tábori oltár. Fehér nyírfaágból ácsoltak keresztet a lombosátor tetejére ünnepelő honvédeink. És az augusztus reggeli napsütésben az orosz ég alatt fölszendült az ősi magyar fohász: „Ah hol vagy magyarok tündöklő ceillaga!...” Ünnepe „praznik” van a magyaroknak, adták tovább szájról-szájra már kora reggel ukránjaink a virágcsokrokkal kezükben odasereglettek ők is valamennyien az ünnepi oltár köré. S nem mesziről áthallatszott hozzánk a református bajtársak zengő szoltárja. A föltámadt ezél diadalmasan lobogtatta az egykori szovjet épületek ormára kitűzött magyar zászlókat... Hazai ezalonna, hazai bor mellett emlékeztek fiaink az otthonra, az otthoni ünnepekre. S mintha a partizánok is megsejtették volna benn az erdőben, hogy napjuk van a magyaroknak: egész nap pihent a riasztóharang...

...Igy ünnepeltük meg Szent István király napját 1943-ban valahol Oroszországban.

Nemcsak a félesztendeje lesz már, hogy elkerültünk édes hazánktól. Nincs mit tagadnunk, sokszor voltak nehéz napjaink az eddig eltöltött idő alatt, különösen az első hetek napjai neheztedek nagyon reánk. A nehéz napokon átcikázó napsugaras vidám percek azonban mindig hamar elfeledtették velünk a felhős órákat. „Ne búsulj koma, csak az első négy esztendő lesz itt nehéz, a többi már könnyen telik” — biztatgatjuk egymást a hazavágyódás meghitt beszélgetéseiben. S milyen furcsa is: akkor érezzük igazán, mit jelent az otthon, mit jelent a Haza, amikor ezer kilométerek választanak el tőlük bennünket... Azért mégsem haragszunk a sorsra, amiért ezekben a történelmi órákban ide az orosz erdő közepére állított bennünket, mert *ezerszer inkább álljunk mi itt, minthogy édes hazánk földjét idegen csizmák tapossák...* Ez a gondolat, ez a tudat győzedelmekedik mindig honvágyunk felett ez a fény ad erőt minden nehézség leküzdésére.

Senki sem tud olyan hamar alkalmazkodik a megváltozott környezethez, mint a magyar honvéd. Egyenes, férfias háremodorhoz szokott természetünket teljesen át kellett állítanunk a cőtétben bujkáló, alattomosan támadó ellenségünk szokásaihoz. Meg kellett szoknunk a meg is szoktuk az erdőt. Hétfégi kiáradásnak tekintjük, ha derékigérő mocsarakban kell napokig sétálgatnunk. A vadnyugati regények színindianjaként olvassuk a nyomokból, letörtött galyakból, felszálló füstcsíkokból. Fejrehúzható szunyoghálóval, praktikus keztyűkkel védekezünk az esti s éjszakai szunyogáradat ellen. A sokat emlegetett orosz téltől sem ijedünk meg. Téli szállásaink már nagyrésztben készen állnak, a tűzifa méterei is mind növekednek szállásaink mellett. A téli járművek, szállítóeszközök is készülnek. Ezeknek a készítésénél már mindenütt figyelembe vesszük az eddigi téli háborúk tapasztalatait. Igaz, a téltől nincs mit tartanunk, mert az ukránok szerint itt is csak decemberben köszönt be

a kemény idő, azonban nem jó garda, az, aki mindent az utolsó percre hagy.

Beosztásomnál fogva mindig átolvastam századunk legénységének hazulról érkező s hazainduló leveleit. Nem csupán cenzori ellenőrzés ez, hanem arra is szolgál, hogy megismerjük honvédeinknek s hozzátartozóiknak családi gondjait s az apróbb, nagyobb bajokat megismerve, ahol csak lehet segítségünk rajtuk. Levelek mennek századjainktól jegyzőségekhez, községi elöljáróságokhoz, családi segélyek, adósságok stb. rendezésére azért, hogy a harcoló honvédek ne bánták otthoni bajok és keservek. Az otthoni leveleket olvasva, sűrűn visszatér egy nagyon bántó, nagyon szomorú tünet: sok helyen hiányzik otthon a békeesség és szeretet a családi hajlékokból. Árván maradt fiatalasszonyok panaszkodnak a sógorra, testvérré, panaszkodnak a szülőkre, akik sok esetben, ahelyett,

hogy segítenek, háborítanak a támasz nélkül maradtakat, ahelyett magukra hagyják, kihasználják őket. Sőt olyan szomorú esetet is olvastam, hogy gyermekétől az utcára akarják dobni egyik honvédünk családját — a rokonok. Ne is beszéljünk azután azokról az otthonmaradottokról, akik a férfikézhányt kihasználva zsarolásnak is hátra nem vezethető magas napszámért vállalják a hadbavonultak sürgős mezei munkáit. Szomorú tünetek ezek s olyan természetűek, amelyeken sürgősen segíteniük kell az erre hivatott vezetőknek. Tudjuk, nehéz a harc az otthoni arvonalon, nehéz a lemondások, nélkülözések küzdelme, azonban azt is tudjuk, hogy bajtársasság, kölcsönös segíteni akarás nélkül csak még elviselhetetlenebbé érnék a gondok és keservek. Több szeretetet, megértést kell vinni a családokba, mert ha családok békéje megrendül, ezt nemcsak otthon érzik meg, ennek a szomorú visszhangja eljut ide a távoli végekre is.

Remélve, hogy soraim nem maradnak eredmény nélkül.

Szeretettel üdvözlünk mindenkit:

Marjalaky Tibor, zls.

Tp. Z. 683.

Az espressók alkonya

Minden konjunkturának egyszer végeszakad. Lehetséges, hogy az alábbi jelenség az espresso-konjunktúra letörésének kezdetét jelenti. Volt idő, amikor Budapesten a bankfiokok, kávéházak adták át helyiségüket más üzletágaknak. Most az espressók terén indul meg az átadási folyamat. A Váci-utca 6. sz. alatt volt a főváros egyik leglátogatottabb és legféltettebb espressója, a Török-espresso. Néhány nappal ezelőtt a helyiséget bezárták. Ertesülésünk szerint a Török-espresso helyén új áruház nyílik, a Textiltermék Kereskedelmi Kft. vette ki a helyiséget, amelynek átalakítását már meg is kezdték. A létesítendő áruház nemcsak textilárakkal, hanem díszműárakkal, ékszerutánzatokkal, porcelán, kristálycikkkel, toalettcikkkel és minden egyéb cikkel fog kereskedni. Az átalakításokat gyors tempóban végzik és néhány hét múlva Budapest új áruháza megnyílik. (Magy. Tud.)

Az ezer éven át betöltött nemzeti hivatásunk továbbra is fennáll

A tankerületi főigazgató körlevélben fordult a nevelőkhöz a meghosszabbított vakáció kezdetén

Nagyvárad, szeptember 15. Kiss József, a debreceni tankerület főigazgatója a meghosszabbított vakáció kezdetén körlevélben fordult a hatósága alá tartozó nevelőkhöz és emelkedett szavakban mutatott rá rendkívüli hivatásukra a megváltozott idők következtében. A körrendeletét az alábbiakban kivonatolva ismertetjük.

Az 1943-44. iskolai év a világháború tombolás közben kezdődik. Az egész világ sorsa dől el ebben a háborúban. A mi sorsunk is. Hazánk és nemzetünk sorsa. Ennek a nagy sorskérdésnek jelentősen kell, hogy minden magyar nevelő lelkét áthassa. Saját életét és nevelői tevékenységét ez irányítsa. A magyar nevelő szíve és lelke legyen tele: országunk és nemzetünk megmaradásának hitével és azzal a meggyőződéssel, hogy ezeréves magyar hazánknak földrajzi helyzetéből eredő történelmi nagy hivatása van, melyet ezer éven át hűségesen betöltött Európa minden vívővívárában, tatárjárásban, török-dulásban, keletről, délről és nyugatról ellene támadó népekkel való harcáiban. Az ezer éven át betöltött nemzeti hivatásunk továbbra is fennáll: összekötők vagyunk nyugat és kelet között, örülők vagyunk kelet nagy népi tömegeinek, alacsonyabb kulturájának nyugat felé való terjeszkedésével szemben. Minden gondolkodásunkkal, hitünkkel, politikai, gazdasági és erkölcsi életünkkel, kulturánkkal nyugathoz tartozunk, de keletről magunkkal hozott testi és lelki adottságainkat, népi és nemzeti hagyományainkat gondosan őrizzük. Nyugati népek vagyunk, azok is akarunk maradni, de különbekké tesszük náluk a keletről hozott erőink, értelmünk, érzéseink. Hazánk teljes földrajzi és történelmi egységéhez önálló és független nemzeti életünkhöz ragaszkodunk. Ez így minden elgondolásunknak, cselekedetünknek

legfőbb vezető elve. Ezt hirdessük iskoláinkban, ezt vessük tanítványaink lelkébe és rajtuk keresztül a szülők és a magyar társadalom lelkébe is.

A népiskolákban a következő helyeken kezdődik a tanítás november hó 3-án:

1. Minden városban.
2. Hajdu megyében: Püspökkladányban.
3. Bihar megyében: Berettyófaluban, Berettyószentmártonban és Margittán.
4. Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében: Tiszaföldvárott és Kunszentmártonban.

Minden tanyai iskolában (ha város határában fekszik is) megkezdődik rendes időben a tanítás.

Az 1-4. alatt felsorolt helyeken semmiféle iskolában, iskolai tanfolyamban, vagy előkészítő tanfolyamon nem tartható tanítás.

Műhelyi iparos-tanonciskolákban (Máv műhely: Debrecen és Szolnok) a külön tanteremben, ha az a műhely területén van, az iparos-tanonciskola megkezdheti tanítását.

Zeneiskolákban kis csoportokban (1-3 tanuló) tartható tanítás, ha az iskola hiteltérdelemmel igazolja, hogy légoltalmi óvóhelye van. Erre külön kérésre én adom meg az engedélyt. Itt sem szabad egy alkalommal az iskolában 20 tanulóval többnek lennie.

A fémipari szakiskolák utolsó évfolyama az előírás szerint tanul. A többi tanuló kisebb csoportokban részt vehet műhelygyakorlatokon, ha megfelelő óvóhely áll rendelkezésre. A gyakorlat tartása az óvóhely-igazolással jelentendő.

Az 1-4. alatt felsorolt helyeken az iskolákban a tanulók semmiféle címen össze nem gyűjthetők, be nem rendelhetők.

Az igazgatók, tanárok, tanítók nemcsak felelősek, de büntetőjogilag is felelősek.

Fontos utasítás a polgári iskolák növendékei részére

Felhívja az igazgatóság az összes polgári fiú és leányiskolai tanulókat az alábbi utasítás szigorú megtartására:

1. Minden tanuló tankönyvvel lássa el magát!
2. Tankönyvi sorrend szerint hetenként magyarból 1-1 olvasmányt és 1-1 költeményt tanuljon meg. Ezenkívül hetenként 1-1 oldalt másoljon vagy fogalmazzon.
3. A többi tárgyköb tankönyvi sorrend szerint naponként tanuljanak.
4. Lehetőség szerint a rádió előadást (délelőtt 8 óra 30 perc) hallgassák.
5. Minden tanuló a kényszerzsunet alatt is az iskolai Rendtartást szigorúan tartsa be. Mozi, színház stb. látó-

gatása csak engedély alapján történhetik.

6. Minden tanuló a legfegyelmezettebben viselkedjék s vallási kötelezettségének feltétlenül eleget tegyen.

A nagyvárad állami és fellevelet polgári iskolák igazgatóságai.

TANÉVNYITÁS AZ UJVIDEKI KELETI KERESKEDELMI FŐISKOLÁN. Ujvidék. (MTI.): Kedden volt a Keleti Kereskedelmi Főiskola ünnepélyes megnyitása. A második tanévet Urbányi János dr. főiskolai igazgató, egyetemi magántanár nyitotta meg.

Herczeg Ferencet és Beöthy Lászlót ünnepelte a vármegye őszi közgyűlése

Jegyzőkönyvben örökítik meg a nemzet két nagy fiának érdemeit

Nagyvárad, szept. 15. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta rendes félévi közgyűlést a vármegyeháza dísztermében dr. Cziffra Kálmán főispán elnöke alatt.

A közgyűlés, amelyen a bizottsági tagok igen nagy számban vettek részt, a Magyar Hírszék elnökségével kezdődött, majd dr. Cziffra Kálmán főispán mondott rövid megnyitói beszédet.

— Soha még olyan időszere nem volt a Magyar Hírszék, mint ma — mondotta. — Hiszünk Istenben, hogy nemzetünk erejét megacélozza a harcban. Hiszünk egy hazában, amelyben ma áldozatos lélekkel kell élnünk és amelyért életünket is fel kell áldoznunk. Hiszünk annak a Magyarországnak a feltámadásában, amely egy évezreden át olyan áldozatokat hozott, melynek gyümölcseként anyagi és kulturális felelőtlenségünknek teljes egészében be kell következnie.

Ezután dr. Oswald János főjegyző felolvasta a közgyűlés pötcgysorozataát, majd kikérte a törvényhatósági bizottság hozzájárulását ahhoz, hogy az alispáni jelentést, amelyet minden bizottsági tag megkapott, ne olvassák fel.

Herczeg Ferenc és a bihari lélek találkozása

A jelentéshez először Arvay Árpád képviselő szolt hozzá.

— Jóleső érzéssel olvastam az alispáni jelentést, — mondotta, — amely nemcsak a politikai helyzetről és a megye közigazgatásának menetéről tájékoztat, hanem egyúttal megemlékezik nemzetünk két nagy fiáról is. Herczeg Ferenc, a kiváló író a napokban tölti be 80-ik életévét. Herczeg Ferencet semmi kapcsolat nem fűzi Bihar megyéhez. De mégis az ő lelki beállítottsága és életsemlelete közel hozza őt a bihari élthez.

A déli végvár, ahonnan ez a nagy író származik és a bihari végvár hasonló helyzete és sorsa is emellett szól.

S mikor magam elé idézem Herczeg Ferenc alakját, mögötte komor árnyékként magaslak föl a geszti vértanú alakja, aki kétségkívül épugy hatással volt Herczeg Ferencre, mint ahogy az európai viszonylatban is kiváló író hatást gyakorolt a bihari humorból származott nagy férfira, ami szintén közösséget jelent Herczeg Ferenc és a bihari lélek között.

A továbbiakban méltatta Arvay Árpád Herczeg Ferenc közéleti érdemeit, törhetetlen magyarságát a azokat a harcok eregyeit, amelyekkel mint a Revizió Liga elnöke a trianoni igazságtalansággal szembeállt. Végül javasolta, hogy a közgyűlés távtrávilag üdvözölje a nagy író és jegyzőkönyvileg örökítse meg érdemeit.

A közgyűlés ehhez egyhangu lelkesedéssel hozzájárult.

Azután Markovits Kálmán felsőházi tag méltatta Beöthy Lászlót, a felsőház alelnökét abból az alkalmából, hogy 50 évvel ezelőtt iktatták be őt Bihar vármegye főispáni székébe.

— A vármegye minden fiát öröm töltötte el akkor, — mondotta. — S ma is mindenki ismeri hívtelés tehetségét, munkabírását, hazaszeretét, puritán becsületességét és szeretetreméltó modorát, amely ezt a férfit egész közéleti pályafutása alatt jellemezte.

A szónok végül indítványozta, hogy a vármegyei törvényhatóság tiszteletének, szeretetének és ragaszkodásának kifejezésül táviratban üdvözölje Beöthy Lászlót s érdemeit jegyzőkönyvileg örökítse meg.

E javaslathoz szintén egyhangu lelkesedéssel járult hozzá a közgyűlés.

Miért nyugdíjazák a tapasztalt tisztviselőket?

Ezután Szilágyi Lajos felsőházi tag szolt hozzá az alispáni jelentéshez, nagy részletességgel taglalva annak minden fejezetét.

A vármegyei tisztviselői karban beállott személyi változásokkal kapcsolatban sajnálatosnak mondotta, hogy tapasztalt tisztviselők nyugalmába vonulnak ma, mikor hivatalnokhiány van s midőn csak a betegség s a teljes munkaképtelenség indokolhatja a közigazgatási munkától való visszavonulást.

A főszolgabírók sorában bekövetkezett személyi változások kapcsán amiatt fejezte ki sajnálkozását, hogy a törvény elvonta a vármegyétől azt a jogot, hogy a főszolgabírókat megválassza, mert ezáltal szerinte olyan férfiak kerülnek ezekbe az állásokba, akik a helyi viszonyokkal nem ismerősök, aminek föltétlenül kárát vallja a közigazgatás.

Megnyugvással vette tudomásul a szónok a szalárdi főszolgabírónak Derecskére való áthelyezését, de csodálkozását fejezte ki amiatt, hogy a szalárdi főszolgabírói állás még mindig nincs betöltve. Kifogásolta továbbá, hogy a vármegye volt tisztviselőit nem nevezik ki a törvényhatósági bizottságok tagjai sorába, holott ezek közigazgatási tapasztalatai elősegítenék a bizottság munkáját.

Beszéde további részében kifogásolta Szilágyi Lajos, hogy az árvízkarosultak házaik felépítésére és kijavítására irányuló munkálatok még nem nyertek befejezést s elégedetlenségét fejezte ki a sokgyermekes családok lakóházaik építésével kapcsolatban is, amelynek munkálatai szerinte nem kielégítő. Addig, amíg luxus-épitkezések folynak, a vármegyének is kell kapnia építőanyagot erre a célra.

A szónok ezután magyarázatot kért arra, hogy az okányi 1823 holdas volt zsidóbirtokot a vármegyei közjóléti szövetkezet miért tartja házikézelésben.

Egészségügyi problémák a megyében

Az egészségügyi kérdésekhez hozzátartozva szükségesnek mondotta, hogy az orvoshiányon zsidó orvosok alkalmazásával segítsenek. Megütözését fejezte ki amiatt, hogy a megyében 53 szülésznői állás van üresedésben. Ezen — mondotta — csak a szülésznők fizetésének emelésével lehet segíteni. Megelégedéssel vette tudomásul a közegészségügyi állapotokban a jelentés szerint mutatkozó javulást; de sürgette az egészségvédelmi körzetek szaporítását, valamint azt, hogy a tüdőbeteg gondozók röntgen-készülékekkel láttassanak el.

Kitért a községi tisztviselőhiány ügyére is. Leszögezte, hogy fizetésemelés nélkül a községi tisztviselői kart kellőleg kiegészíteni nem lehet.

Szilágyi Lajos ezután előismeréssel adózott a vármegye utépitő munkájának. Erélyesen kifogásolta azonban, hogy az őszi vetőmag még mindig nem érkezett meg a vármegyébe, ahol főként a jégsújtotta vidékeknek nagy szükségük volna erre. A tűzifaellátásról megállapította, hogy a Bihar megye számára biztosított 9000 vagon fa nem fedezi a szükségletet.

Ezután az állatbeszolgáltatás kérdésével foglalkozott és helytelenítette, hogy ezáltal a gazdákat egyenlőtlen aldozathozással sújtják.

Az állattenyésztés kérdésével foglalkozva a szérumhiányról beszélt, szolt továbbá a vasúti közlekedés hiányosságairól, amelyek különösen a Nagyvárad és Püspökladány közötti vonal mentén fekvő községeket érintik végül a szociális megsegítés problémáira tért ki, amelyek kellő pénzügyi előkészítés nélkül nem oldhatók meg. Ennek kapcsán a zsidóbirtokok hovajuttatásának fontosságára utalt s végül a politikai pártok között egyre jobban szélesedő szakadékokat jelentette ki aggályosnak, mert — mondotta — ez nem szolgálja a nemzeti egység ügyét, amire a mai időkben oly nagy szükség van.

Szilágyi Lajos felszólalása után vitéz Báthory Szűts Sándor nyugalmazott tábornok emelt szót a vetőmagkiutalás érdekében.

Aztán Merza Jenő tártá fel a gazdasági cselédek siralmas helyzetét, akik nem tudnak ruhát és lábbelit beszerezni maguknak s ezért kérték ruhanevelőknek kedvezményes áron való kiutalását, mert másként a gazdasági cselédek nem is hajlandók dolgozni már. Ezenkívül rámutatott Merza Jenő arra az aránytalanságra, amely a mezőgazdasági munkások részére engedélyezett napszám és közmunkáknál elérhető napszám között van. Javaslatot tett a munkabérek összhanghozatalára.

A főispán és alispán válaszol

A felszólalásokra először a főispán válaszolt, kifejtve, hogy a törvény nem ad módot a megye trianoni részében érdemeket szerzett közigazgatási férfiaknak a törvényhatósági bizottságba való behívására mert a bizottságba kinevezni csak azokat lehet, akik a megszálit területen éltek.

Majd dr. vitéz Nadányi János válaszolt.

Az árvízkarosultak házaik felépítése és kijavítása, valamint az ONCSA házépitő akció az anyaghiány nehézségeibe ütközik. De minden nehézség ellenére is a tervezett munkálatok jelentős része elkészült. Jövöben még kevesebb lehetőség lesz házépitésre, mert az építőanyag hadifontosságú épitkezésekre szükséges.

Az okányi birtok házikézelésbe vé-

tele az Országos Szociális felügyelőség felkérésére történt. Ha a biharmegyei közjóléti szövetkezet erre nem vállalkozik, úgy ezt a békésmegyei közjóléti szövetkezet kapta volna meg.

Az orvoshiányon zsidó orvosok alkalmazásával már sok helyen segítettek, a szülésznőhiányon pedig a bábaképzés hivatott segíteni, de sajnos, a tanfolyamra különböző okokból kevesen jelentkeznek. Az egészségügyi körzetek számának szaporítása csak akkor lesz lehetséges, ha több képzett védőnő áll majd rendelkezésre. A tüdőbeteg-gondozók számára igen előnyös vételáron a közelmultban szereztek be négy röntgengépet.

Ezután rámutatott az alispán az adóbehajtás jelentőségére. A megyében közel hatmillió pengő adóhátralék van, úgyhogy például az utépitésekre is e hátralékok miatt kénytelen kölcsönt felvenni a vármegye. Az adóbehajtás elsőrendű érdek, azért valószínűleg el fogja rendelni, hogy az elkövetkező 3-4 hónapban a községi tisztviselők, ha kell kizárólag ezzel foglalkozzanak.

A főispán — fejtette ki a továbbiakban Nadányi alispán — tíz vagon búzát és 4 vagon árpat kért ingyenesen a földművelésügyi minisztériumtól ösmvetés céljaira.

Olyanok igényelnek fát, akik fával nem tüzelnek

A belügyminisztériumban tartott tárgyalás a vármegye számára kiutalt famennyiséget 9 ezer vagonról 30 százalékkal felemelte, de ez sem elég a szükséglet fedezésére, úgyhogy újabb 5 ezer vagon tűzifa kiutalását fogja kérni a vármegye vezetősége. Helytelenítendő — mondotta az alispán — hogy most olyanok is követelözön igényelnek fát, akik eddig sohas tüzeltek fával. Elsősorban a városi lakosság faellátásáról kell gondoskodni.

Az állatbeszolgáltatás kérdésével kapcsolatban dicsérolég emlékezett meg az alispán a gazdák magatartásáról. Panaszok voltak, s ahol ezek indokoltaknak bizonyultak, ott orvoslás is történt. De általában a beszolgáltatás surlódások nélkül ment végbe.

Végül Merza Jenő felszólalására válaszolt az alispán. A mezőgazdasági munkáshiányon a községi előljáráásoknak módjukban van segíteni. Ha akadnak olyan emberek, akik nem akarnak sehöl se munkába állni, akkor ezek közigazgatási uton kirendelhetők, sőt munkatáborba is utalhatók, amivel föltétlenül példát lehet statuálni. Ugyanílyen kényszerítő intézkedéseket lehet fogantatosítani a fuvarosokkal szemben is, akik vonakodnak az erdőkből leszállítani a fát.

Az alispán válasza után a közgyűlés egyhanguan tudomásul vette az alispáni jelentést, majd a tárgysorozat tárgyalására került a sor.

Szolgálatos gyógyszerárak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszerár. Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszerár, Mussolin-tér 3. (E. Gsapó Z.) 25-51.

MATYÁS KIRÁLY gyógyszerár, Szt János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

szENT ANTAL gyógyszerár, Garlicy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

A réti református ifjúság szórakoztató műsort ad a Honvédkórház sebesültjeinek

Megemlékeztünk már arról, hogy a réti református ifjúság Nagyvárad város felszabadulásának harmadik éves évfordulója alkalmával nagyszerű hazafias ünnepséget rendezett az Árpád vezér-úti imaház kultúrtermében.

A mai napon dr. Szabó Lajos lelkipásztor átiratot küldött a Honvédkórház parancsnokságához, amelyben kérte a parancsnokságot, hogy tegye lehetővé, hogy sebesültjeink ez ünnepséget végignézhessek, illetve szeretnénk ez ünnepséget a sebesültek részére megismételni.

A Hadikórház parancsnoksága részéről Simon Tamás tábori lelkész a mai napon küldötte el válaszában a réti lelkészi hivatalhoz és közölte, hogy a legnagyobb örömmel vették tudomásul a meghívást és a kórházban ápoló összes sebesültet vasárnap délután kész örömmel jönnek ki a rétre, hogy ott végig nézhessek a részükre szánt ünnepséget.

Az ünnepség fél 6 órakor kezdődik. A megnyitó beszédet dr. Szabó Lajos lelkipásztor mondja, melynek elmondása után Nyeste István segédlelkész szaval Reményik verseiből. Ezután az ifjúság megismétli a felszabadulás emlékünnepén rendezett hazafias műsorát. Tekintettel arra, hogy a sebesültjeink teljes egészében megtöltik a réti reformátusok kultúrtermét, így ez alkalommal a közönség részéről csak néhányan tudnak helyet biztosítani. Sebesültjeinket nagy szeretettel várja a réti reformátusság, amely ez alkalommal már negyed ízben öleli magához hőseinket.

Az ünnepség a Himnusz és a Szózat eléneklésével ér véget.

Cserkészotthonból Csecsemőotthon...

Megható áldozatkészségről tettek tanúságot a napokban az 544. sz. székelyudvarhelyi Bethlen Gábor cserkészcsapat tagjai. Székelyudvarhelyen ugyanis csecsemőotthon létesítettek, amelynek azonban — a lakásínség miatt — megfelelő helyiséget biztosítani nem tudtak. Ez a szomorú helyzet megfontolkozta a Bethlen Gábor csapat cserkészeit, akik hamarosan ki is adták a jelszót: A cserkész ahol tud, segít! és máris megjelentek az otthon igazgatósága előtt és a csecsemőotthon céljaira felajánlották az állami leányiskolákban levő otthonukat, ők maguk pedig egy szerényebb helyiségben húzódtak meg.

A csapat tagjai egyébként nemrégiben három napos mozgótáborozáson vettek részt, amelynek során átlag naponta 36 km. távolságot tettek meg! A csapat többi tagjai szünetidőben munkát vállaltak a fátelpeken és a kertészetekben, hogy a táborozás költségeit biztosíthassák, másik pedig szüleiket segítették ki a keresett pénzzel.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Megkezdték az október 1-től december 31-ig szóló élelmi-szerjegyek szétosztását

Értesitem a város közönségét, hogy a Közelelmezési Hivatal az 1943. évi október hó 1-től december 31-ig terjedő időre szóló élelmi-szerjegyek kiosztását megkezdte, még pedig egyrészt házhoz hordva, az Őszi-telep, Hegyközség és a külterületi rész lakosságát pedig iskolákban osztja szét.

Az Őszi-telep lakossága szeptember 15-től szeptember 21-ig az Őszi-telepi állami elemi iskolában, a Hegyközség lakossága szeptember 15-től szeptember 24-ig a Ritoók Zsigmond-utcai állami elemi iskolában, a külterületi rész, az úgynevezett VI-os kerület pedig szeptember 15-től szeptember hó 22-ig bezárólag a Vitéz-utcai állami elemi iskolában a város által kibocsátott hirdetményben feltüntetett sorrendben vehetik át élelmi-szerjegyüket.

Azok, akik valamilyen oknál fogva élelmi-szerjegyüket nem kapták meg, vagy az időközben eltávoztak jegyüket kapták meg, kötelesek a többletjegyüket szeptember hó 17-30-a között a Közelelmezési Hivatalnál leadni, illetőleg az eltérést helyesbíteni.

A felszólalásokat a következő sorrendben eszközli a Közelelmezési Hivatal:

1943. szeptember 27-én: 8-13 óráig és 17-19 óráig A-F,

1943. szeptember 28-án: 8-13 óráig és 17-19 óráig K-S,

1943. szeptember 29-én: 8-13 óráig és 17-19 óráig Sz-Zs

betűvel kezdődő nevek, míg 1943. szeptember 30-án a fenti napokon elmaradtak élhetnek felszólalással.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy fenti beosztást szigorúan tartásuk be, mert a Közelelmezési Hivatal a fenti sorrendtől eltérően jelentkezők felszólamlását figyelembe nem veszi. Továbbá figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a hivatal október 1-én és 2-án a különböző időközi jegyek szétosztása miatt felszólamlást nem fogad el.

Fentiek alapján ismételtelen felhívom a város közönségét, hogy a Közelelmezési Hivatal által meghatározott sorrendet szigorúan tartásuk be, hogy ezáltal a felesleges munkatöbblet, valamint a csoportosulás és sorbanállás elkerülhető legyen és ne kelljen egyeseknek órákat feleslegesen eltöltenie.

Nagyvárad, 1943. szeptember 14-én.
Dr. Soós s. k. polgármester.

Hangulatias honvédesten kitünően szórakoztattak kadikéházunk lábadozó betegei

Nagyvárad, szept. 15. A hadikórház parancsnokának, dr. Debitzky Antal orvoszádosnak gondja van arra, hogy a most már valamennyien lábadozó sebesültek életét bajtársi összejövetelek rendezésével változatosabbá tegye. Tegnapi megint volt egy ilyen, egyszerű, ctyál-ételees vacsorával egybekötött, kedélyes honvédest a Szent László gimnázium udvarán.

Az szolgáltattott erre alkalmat, hogy Jedlicska István városi tanácsnok száz liter bort ajándékozott a sebesülteknek.

Ez pontosan elég volt a közel 200 beteglétszámú kórház lakóinak ahhoz, hogy a hangulat megalapozódjék, de ugyanakkor a mértéktelenség veszélye se fenyegeessen.

Az iskola udvarán nagy asztalok mellett foglaltak helyet a kórház vezető-tisztjei, a sebesült tisztok, tisztessék és legényesség és az ápoló személyzet. Középen iskolai dobogókból készült emelvényen az Ujságíró Otthon zenekara munkálkodott Seres Jenő primás vezetésével s a vacsora alatt a zenekar pompás játéka s a banda kitünően dzseszdobosa és éneke szórakoztatta a rendkívül hálás közönséget. A „Minden elműlik egyszer...” slágernek volt különös sikere.

Vacsora után maguk a sebesültek kedveskedtek bajtársaiknak valóban művészi színvonalú műsorszámokkal.

— *Műsorunk első száma*, — jelentette be Ambró Sándor tizedes, — *egy világhírű énekesnő fellépte, aki a szaldobágyi opera tagja.*

S Mogyorósi Ferenc egészségügyi katoná, nagyvárad fodrász, estélyi ruhában, negédes mozdulatokkal lepett az

emelvényre. Ritkán láttunk és hallottunk ilyen kitünően nőimítatórt. Ahogy szemérmesen elírta a cserben hagyott leány panaszát és zokogva borult a nála két fejjel alacsonyabb primásra, ellenállhatatlan komikum erejével hatott. Pompásan sikerült Karády-utánzata is. A jelenlevők valóságos beteggé nevettek magukat.

Közreműködtek az ápolónők is. Pál Erzsébet dalokat énekelt nagyon kedvesen. Kocsis Irma pedig izes székely magánjeleneteket adott elő.

Aztán megint honvédek és tisztessék következtek énekszámokkal és szavallatokkal. Valamennyien az östehetség meglepő jeleit mutatták. Ambró Sándor tizedes úgy énekel, hogy bármelyik hivatásos bonvivánnak becsületére válna. Nótákat és műdalokat adott elő. Tíz tizedes sok népi zamattal énekelt egy Fráter-nótát. Fülöp István tizedes pedig saját igen sikerült háborus versét szavallta el megrázó közvetlenséggel és drámai erővel.

Még tartott a műsor, mikor leszállott az est. Lámpafény mellett csak emelkedett a hangulat. Már együtt énekelt az egész társaság. Meleg testvéri érzés fogta össze a tisztet és a legényeséget s mikor az Erdélyi induló és a Szózat hangjai után végetért az összejövetel, mindenki egy kedves, lelkesítő est maradó emlékével távozott.

FERENC JÓZSEF
KESERUVIZ

Elkészült a Horthy Miklós egészségügyi intézet terve

Nagyvárad, szeptember 15. Palsik Sándor városi mérnök elkészítette a Nagyváradon felállításra kerülő „Horthy Miklós Egészségügyi Intézet” tervét. A terv szerint az intézet a váradvelencei körzetben, a Bátor-utcai kéményseprő telepen kerül megvalósításra. Ma délelőtt bizottság szemlélte meg a területet s azt minden szempontból alkalmasnak találta. A tervet felterjeszték a belügyminisztériumba. Soós István polgármester hétfői budapesti útja során személyes megbeszélést folytat az intézet ügyében az illetékesekkel.

Két leány beszélget...

— Halottad?

— ???

— Szeptember 26-án kihallgatásra megyünk az Uristen elé. Valamennyien nagyvárad katolikus leányok hivatalo-
eak vagyunk Hozzá. Az olasz-
lélek plébániatemplomban fogad bennünket délután 5-től 6-ig.

— Beszélj egy kicsit világosabban!

— Hát idefigyelj! Tudod, hogy tavaly is, azelőtt is megvolt a katolikus lányok engesztelő, békéért könyörgő közös nagy szentésgimádása. Az idén is meglez ott és akkor, ahogy az előbb elmondtam. Azt hiszem, sohas volt még ilyen szükség reá, hogy az Uristen irgalmát esdekeljük szegény Hazánkunk s ennek a gyöttrő emberiségnek. Tehát, add Te is tovább a hirt minden barátódnak, minden lánynak, akivel csak találkozol, mert mindnyájuknak ott kell lennie az Eucharisztia Ura előtt!

— Igazad van! Köszönöm, hogy szól-
tál. Ott leszek, ígérem s megmozgatok mindenkit, akit tudok. Mi újság még?

— Jó, hogy kérde! Ugyanazon va-
sárnap, 26-án lesz az összes katolikus egye-
üleletek közös Veni Sancte-ja reggel 9 órakor szentmisével és közös szent-
dozással, szintén az olasz-
templomban. Ezt sem szabad elmulasztani!

— Istenem, milyen szép is lenne, ha valamennyien öntudatosan részt vennénk ezen a közös lelki-rendezésen! Hisz valóban közös legyen! S csak egy kis jóakartú figyelem kellene hozzá. Hiszen vasárnap úgyis megyünk misére, egyesületeink tagjai tehát jöjjenek el erre a szentmisére.

— Hát igen! Egy kis jóakarát, csak ennyi lenne bennünk! Talán, ha az Uristen látná ezt mi bennünk, hamarosan elküldené nekünk a békét, hiszen békességük a jóakarátú embereknek van!
— Ebben maradunk! Meg kell érdemelnünk a békét! Szervusz!

— Isten veled! (H. M.)

Mi van a Hivatalos Lapban?

A Budapesti Közlöny legújabb, keddi, szeptember 14-iki 206. számában a következő fontos rendeletek vannak:

1. A belügyminiszter rendelete; a magánfelek érdekében kifejtett hatósági orvosi tennivalók ellátásért fizetendő díjak mértékének, lerovásának, kezelésének és felhasználásának újabb szabályozásáról szóló 60-1943. R. M. számú rendelet módosításáról.

2. A honvédelmi miniszter rendelete a 140.000-eln. 35-1942. H. M. számú rendelettel szabályozott légtalmi kiképzés oktatási díjainak megtérítése tárgyában.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Költöznek a fecskék...

Ma kora reggel megtelt a Szaniszló-
 utcai villamos vezeték. Népes és eléggé
 hangos gyűlést tartott a fecske-nemzet-
 ség nagyváradai tagozata. Bizony!...
 Már ezt is elértük. Az idei gyorsabban
 járó nyár amilyen hamar nyakunkba
 szakasztotta a tavaszt első fecskéivel,
 olyan hamar búcsúzik is tőlünk.

Igen!... Gyűléseztek a fecskék!...
 Mert nyáron külön-külön kis családok-
 ban éltek életüket, de amikor aztán arra
 kerül a sor, hogy búcsút intsenek nyári
 szállásaiknak, a nagyváradai ereszaljak-
 nak, akkor ismét csapatokba tömörül-
 nek és együttesen indulnak a hosszú
 útra. Bizonyosan vezért választanak.
 Hogy ki alkalmas erre?... Ki tudja...
 Talán az a fecske-családapa, aki leg-
 több legyet kapott a nyáron...

Hangos volt a mai választás is! Az
 első huzalon ülhetek a családtagok,
 mert igen sokan voltak. A felső dróton
 viszont a fecske-apák foglaltak helyet,
 akikből megválasztották a vezért. Mi-
 kor nagy csiripelés után véget ért a
 nagygyűlés, előbb a választmányi tagok
 kerekedtek fel. Egynéhányan körülre-
 pülték a választókat, mire azok is hoz-
 zájuk csatlakoztak. De a fecskeraj sem
 tudott egyszerűen búcsút inteni a vá-
 rosra. Előbb körülszáguldottak az
 égen, aztán eltertek délnek...

Nehezen indultak útnak, mintha érez-
 tek volna, hogy ott lent, délen már nem
 azt a békés, nyugodt otthont látják vi-
 szont, amit márciusban otthagytak. Az-
 óta arra is felfordult a világ. Repülőgé-
 pek zavarják a fecskék érintetlen légi-
 terét, bombák hullanak a magasból és
 lent a földön, a békés ereszaljak vagy
 lerombolva várják vissza a fecskéket,
 vagy megközelíthetetlenül füstösek a
 rájuk tapadt puskaportól... (ermi)

ERDELYI TIBOR honvéd szülei je-
 lentkezzenek az Olasz plébániahivatal-
 ban, délelőtt 10-12-ig.

Légtalaj közlemények. Értesítjük
 a ház, házcsoport légo őrség parancs-
 nokokat, hogy a légo alapképzés és a
 negyedévenként esedékes utánképzések
 megtartásának helyét s idejét legalább
 5 nappal előbb jelentésük be, később v.
 utólag küldött jelentéseket a jövőben
 nem fogadjuk el. Egyben felhívjuk a
 házparancsnokok figyelmét, hogy az
 előírt kiképzéseket és gyakorlatokat
 lelkiismeretesen tartassák meg, az iga-
 zolatlanul távolmaradókat pedig a
 Légtalaj Ligánál (Rákóczi-u. 13.) ha-
 ladéktalanul írásban jelentésük be. Az
 indokolatlan távolmaradók részére a ki-
 képzést meg kell ismételnj egy más
 alkalommal. Légtalaj Liga Nagyvá-
 radai Csoportja.

**Terménybetakarítási ünnep Nagyka-
 nizsán.** Nagykanizsáról jelentik: (MTI)
 Több ezer ember részvételével nagyszá-
 búsú terménybetakarítási ünnepséget
 rendeztek. Körmenetben feldíszített ko-
 csin vitték a kéréket és a föld egyéb
 terményeit. A nemzeti viseletbe öltözött
 leányok és legények feldíszített gereb-
 lyében és korsóval vonultak fel, majd
 az arató férfiak és asszonyok haadok
 és vitték az új lisztből készült kenyé-
 ret, végül a Jézus Szíve szobrot. Megál-
 dották a terményeket, majd Réthy Ist-
 ván polgármester mondott ünnepi be-
 szédet.

Két nagyváradai bírósági segédhiva-
 talj gyakornok telegkönyvvezetői ki-
 nevezése. A MTI jelenti: A Budapesti
 Közlöny szerdai száma közli, hogy a
 m. kir. igazságügyminiszter Zabary
 István nagyváradai királyi ítélőtáblai
 segédhivatali gyakornokot, a berettyó-
 ujfalui és Szilágyi István nagyváradai
 királyi járásbírói segédhivatali gya-
 kornokot a tasnádi királyi járásbíró-
 sághoz a XLik fizetési osztályban te-
 lekkönyvvezetőkké kinevezte.

BUTORT színeset MEZEI-TŐL
 Háló, kombinált és előszobák. Konyha újdonások
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

**Pilótanövendékek záróvizsgálja Bu-
 daörsön.** A MTI jelenti: Budaörsön
 Kállay Miklós miniszterelnök, v. o. sa-
 tai Csata Lajos honvédelmi miniszter,
 vitéz Szombathelyi Ferenc vezérkari
 főnök és több más előkelőség jelenlé-
 tében tartották meg a Horthy Miklós
 Nemzeti Repülőalap költségén kiképzés-
 részesülők pilótanövendékek zá-
 róvizsgáját. A három hónapos kiképzés-
 ben részesült növendékek szobrász-
 szobrász gyakorlatokat mutattak be. Csata
 Lajos honvédelmi miniszter meg-
 dícsérte az oktatókat és a növendéke-
 ket a nagyeredű eredményért.

**Pályázati hirdelmények segédjegyzői
 és írnoki állásra.** A Budapesti Közlöny
 keddi számában pályázatot hirdetnek
 egy papfalvi (margittai járás) megüre-
 sedett segédjegyzői állásra, báránai
 (sárréti járás) megüresedett segédjegy-
 zői állásra, sarkadi (nagyszalontai já-
 rás) megüresedett segédjegyzői állásra
 és Tóthban (margittai járás) megüresed-
 ett írnoki állásra. Pályázati határidő
 megjelenésétől számított 15 nap. A pá-
 lyázati kérvényt Bihar vármegye ali-
 pánjához kell címezni.

Sorsára hagyta nagybeteg férjét, — egyhónapi fogházat kapott

(Nagyvárad.) Rendkívül érdekes
 ügyet tárgyalt kedden délben a nagy-
 váradai törvényszék hármas büntető
 tanácsa, dr. vitéz Biró Barna tanács-
 elnök elnökségével. A vádlottak pad-
 ján Szücs Gáborné 36 éves, terjei
 földműves asszony ült, azzal volt vá-
 dolva, hogy férjét, Szücs Gábort, aki
 súlyos betegségben szenved, a ház-
 tól elűzte és sorsára hagyta.

A királyi ügyészség elhagyás vét-
 ségért indította meg az eljárást
 Szücs Gáborné ellen. A törvényszéki
 főtárgyaláson a megvádolt asszony
 azzal védekezett, hogy két gyerme-
 két is ő maga kellett eltartani. Fér-
 jének egy félhold földje volt, amiből
 a járandóság őt illette. A bíróság ki-
 hallgatta Szücs Gábort s a sértetti su-
 lyos idegrángatózások között mon-
 dotta el, hogy felesége kezgyelle-
 nebb módon bánt vele. ütötte, verte,
 enni nem adott és végül elkergette a
 háztól. A beteg embert a község vet-
 te gondozásába, azonban földje jöve-

delme évente 20 pengőt tett ki és
 ezért az összegért nem akadt a falu-
 ban senki, aki gondozta volna. Sze-
 rencsétlen ember végül is a bíróság-
 hoz fordult panaszra.

A törvényszék felszólította az as-
 szonyt, hogy béküljön ki férjével és
 fogadja őt vissza, azonban a vádlott
 árva tiltakozott ez ellen, azt hozva
 fel mentségére, hogy férje ezek után
 valószínűleg bántalmazni fogja. A
 bíróság — bár ezt lehetetlennek tar-
 tolta — elhagyás vétségért büntö-
 nek mondotta ki és egy hónapi fog-
 zással sújtotta, azonban az ítélet
 végrehajtását három évi próbaidőre
 felfüggesztette. Indokolásában ki-
 mondotta a törvényszék, hogy a férj
 vagyona valóban olyan kevés jöve-
 delmet hajt, hogy ebből a beteg em-
 bert kezelni és eltartani nem le-
 het, továbbá az asszony alacsony mű-
 veltsége is mentség eljárására.

Ezek után a beteg Szücs Gábort a
 község köteles eltartani.

BELVÁROSI Malakkai nő

Igazi nagy francia film.

Csak 3 napig!

**HARRIMAN LESZ STANDLEY UTÓ.
 DA MOSZKVBAN.** Zürich. (MTI.) Jól
 értesült washingtoni körök szerint Har-
 riman a közeljövőben különleges megbí-
 zatással Moszkvába utazik és nincsen ki-
 zárva, hogy Standley nagykövet utóda
 lesz.

**Magasrangú szövetséges tisz-
 tek a jugoszláv partizán-pa-
 rancsnok főhadiszállásán.** Lisz-
 szabon. (MTI.) Az angol hírszolgálat
 kairói jelentése szerint magasrangú
 szövetséges tisztek tartózkodnak Ju-
 goszláviában Mihailovics tábornok
 hadügyminiszternek, a jugoszláv ge-
 rilla-harcosok parancsnokának és Ti-
 tonak, a jugoszláv partizánok pa-
 rancsnokának főhadiszállásán.

**Kinevezés a nagyváradai adóhivatal-
 hoz.** A Hivatalos Lap keddi száma
 közli a belügyminiszter rendeletét, mely
 szerint Szentés Imre nagyváradai lakost
 I. o. adótitkár Nagyvárad thj. városához
 adóhivatali ellenőrré kinevezte.

**EGYELŐRE SZÜNETEL A POSTA-
 FORGALOM OLASZORSZÁGGAL.** A
 Magyar Távirati Iroda jelenti: A posta-
 vezérgazgatóság közli, hogy Olaszor-
 szággal, a Vatikánnal és Albániával a
 posta- és távbeszélőforgalom további in-
 tézkedésig szünetel.

**A BIHAR EGYLET kirándulást
 rendez vasárnap Solyomkővár rom-
 jaihoz, Felsőlakra s esetleg Fekete-
 erdőre.** Jelentkezni lehet Major
 György fényképészetében (Rákóczi-
 út).

Ipartestületi hírek

**A VAS- ÉS FÉMPARI SZAKOSZ-
 TÁLY elnöksége értesíti tagjait, hogy**
 a vasról szóló kiutaló jegyet az iro-
 dában azonnal átvehetik, vonatkozik
 ez főképpen a lakatosokra. A bádo-
 gosok és szerelők jegyeit Takács Ist-
 ván szakosztályi elnök osztja ki, a
 Kovács szakosztály tagjai részére
 Fekete János Kovács szakosztály-
 elnöknel kapható meg. Felhívja az
 elnökség tagjai figyelmét arra, hogy
 az anyagigénylés előjegyzés rendsze-
 re fenmarad úgy mint eddig. Mind-
 azok, akik faszenet igényeltek, au-
 guszus 28-tól szeptember 8. között
 utalványukat átvehetik folyó hó
 28-ig bezárólag, ellenkező esetben az
 utalványok hatályukat veszítik. El-
 nökség.

**Felkérjük a Faipari szakosztály gép-
 tulajdonos tagjait, hogy a közellátás-
 ügyi miniszternek a gépbér rögzített
 árainak ismertetése céljából, 1943. szeptem-
 ber hó 17-én este 6 órakor az ipar-
 testület vadászterében ismertető elő-
 adást tart az elnökség, melyre pontos
 megjelenésüket kérjük. Elnökség.**

Folyóirat-szemle

HELYTELEN SZÜRETELEÉSSEL a
 leggondosabban termelt gyümölcsöt is
 tönkreteszhetjük. Lényeges tehát, hogy
 elsajátítsuk mindazokat a mesterfogás-
 kat, melyekkel legeredményesebben vé-
 gezhetjük ezt a terményünk minőségére
 oly döntő fontosságú munkálatot. A
 szeptember 10-én megjelent „Magyar
 Gyümölcs” időszéri cikkei közt, ennek
 ismertetésén kívül érdekes tanulmány
 jelent meg még a gyümölcs varasodásá-
 ról (Fusicladium), továbbá a termények
 cukor és vegyszer nélkül való eredmé-
 nyes eltartásáról. Baromfi és méhészeti
 rovatok zárják be a gazdag tartalmú la-
 pot, melyből egy alkalommal díjmentes
 mutatványszámot küld az érdeklődők-
 nek a kiadóhivatal, Budapest, V., Vil-
 mos császár-út 76.

Magyar

kivánsághangverseny

Az eddig legnagyobb sikerű kivánsághangverseny filmen

Szerdán utoljára:
Makrancos hölgy

KORONA Fimszínház
 Csütörtöktől:

Szeleczky, Jávor, Vaszary Piri, Sárrév, Kelly Anna, Kiss Mari, Latabár Mátyás, Bordó Eszka,
 Barabás Sári, Rosita Saranno, Pécsi Öreg diákok, stb., stb. évf. műsorban

A nagyvárad kir. járásbírósa,
mint telekkönyvi hatóság
14763—1943. tk. szám.

HIRDETMÉNY

Nagyvárad thj. város azt kérte, a telekkönyvi hatóság hirdetményi eljárás átján nyilvánítsa megszüntnek és töröltesse azt a jelzálogot, amely a nagyvárad 52. 2547. 7060. számú telekkönyvi betétekben C 54. 44 és 6 sorszám alatt 3435—1922. tk. számú végzéssel Spitz Sámuel nagyvárad lakos ellen Sgál Lajos javára 58 P 86 f és jár. erejéig elő van jegyezve.

A kérelem az összeg bírói letétbe helyezésére és arra hivatkozik, hogy a jelzálogos hitelező és tartózkodóhelye ismeretlen.

Felhívja ennél fogva a jelzálogos hitelezőt, hogy amennyiben a fentemlített jelzálogjog telekkönyvi törlése ellen kifogása van különösen, ha a kérelmező a jelzálogos hitelező jogát az elévülés félbeszakítására alkalmas módon elismerte, kellően megokolt felszólalását e hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történő közzététele napjától számított 6 hónap alatt a telekkönyvi hatóságnál a telekkönyvi szabályoknak megfelelő alakban írásban jelentse be, vagy ugyanott mondja jegyzőkönyvbe, mert ha a fenti határidő alatt az érdekeltek részéről felszólalás nem érkezik be, a telekkönyvi hatóság a jelzálogjogot megszüntetve fogja nyilvánítani és a telekkönyvben törölni fogja.

Figyelmezteti a telekkönyvi hatóság a jelzálogos hitelezőt, hogy a jelzálogjog megszüntnek nyilvánítása esetében követelésére az ingatlan helyett javára a kérelmező által a nagyvárad kir. adóhivatalnál 164 tételszám alatt bírói letétbe helyezett 58 P 86 f-ből kereshet csak kielégítést és ha a jelzálogjog megszüntetése tárgyában hozandó határozat után 32 év alatt a letéti hatóságnál az összeg felvétele végett nem jelentkezik, joga a letéti összegre megszűnik és a letéti azt visszaveheti.

Nagyvárad, 1943. évi június hó 16. napján.

Dr. Horváth Sándor sk.
kir. bíró.

A nagyvárad kir. törvényszék
P. 3889/1943. szám.

HIRDETMÉNY

A nagyvárad kir. törvényszék közrészéről az 1911. I. tc. 733. §-ának alapján előterjesztett kérelem folytán az állítólag eltűnt Szilágyi Demeter volt beődi lakos holtnaknyilvánítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az eltűnt részére ügygondnokul dr. Bige Gyula ügyvéd, nagyvárad lakost rendelte ki.

Az eltűnt az 1883. évben Bedőn született, szülei: Szilágyi Demeter és Mogyoros Julianna, házastársa: Balázs Mária, legutolsó ismert foglalkozása: földműves.

Felhívja a kir. törvényszék az eltűnt és mindazokat, akiknek az eltűnt életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot vagy az ügygondnokot az eltűnt életbenlétéről értesítsék, egyszerűen mind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az eltűntnek életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság az eltűntet a jelen hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történt beiktatását követő naptól számított egy év letele után bíróilag holtnak fogja nyilvánítani.

Nagyvárad, 1943. évi július 20.

Dr. Olasz Béla s. k.
kir. törvényszéki t. elnök.

Olcsó ruha és lábbeli ellátással biztosítják a mezőgazdasági munkák zavartalan menetét

A Mezőgazdasági Kamara a mezőgazdasági munkások és cselédek ruha és lábbeli ellátásának kérdését állandóan napirenden tartotta és tartja jelenleg is. Több ízben szólalt fel már érdeklődés. Kérte, hogy a mezőgazdák, cselédek, munkások — akik kiinn, a szabad ég alatt végzik munkájukat — idejében lássák el a fontos ruhaneműekkel. A mezőgazdaság egyik legfontosabb hadiüzemünk, ezért munkásainak ruha és lábbeli ellátása éppen olyan fontos feladat, mint az ipari hadiüzemekben dolgozóké. Erre nézve már történt kormányintézkedés. A munkáscsaládok téli felruházásának akciója kiterjed minden rászorulóra. Minden rászoruló munkáscsalád meg fogja kapni a szükséges ruhaneműt, ilyenformán a munka elvégzésében nem lehet gátlás a szükséges ruha és lábbeli hiánya. Gondos intézkedéssel teszik majd lehetővé, hogy a jó minőségű, tartós és olcsó ruha, tartós anyagokat valóban csak azok kaphassák meg, akik arra reá vannak utalva. A mai háborús körülmények között természetesen nem lehetett bekebeli minőségeket biztosítani, de azt sikerült elérni, hogy

ezek az anyagok a feldolgozás kiválmalmainak és a tisztítás körülményeinek mindenben megfeleljenek. Az árak pedig a lehető legalacsonyabbak lesznek.

Kétféle formában lehet majd felsőruházatot vásárolni: méteranyagban és készruhába. Gondoskodás történt a falusi munkásoknál nőtagjainak kendősükségletéről, de éppen úgy gondoskodtak a férfiak bekecséről is. Alsó fehérneműk és ágyneműk szintén kellő mennyiségben állnak majd a vásárlók s az arra valóban rászorulóknak rendelkezésére. Az ágyneműk nem lesznek ugyan tollpuhák, de tartósak, erősek s igen jól moshatók.

A munkásruha-akció teljes szükségletéhez előirányzott anyag gyártása rövidesen befejeződik és az akció még idejében meg fog kezdődni ahhoz, hogy minden rászoruló ipari s mezőgazdasági munkás a tél beállta előtt elláthassa magát olcsó, tartós s jól mosható anyagokkal. Most csak az a kérdés, hogy mikor részülhetnek a kedvezményezett a ruhaakció kiosztásában. Mert az idő sajnos, sürgeti ennek az égető kérdésnek megoldását.

SPORT

Ferencváros ellen készül a NAC

A zöld-fehérek csapata tegnap tartotta meg szokásos erőnléti edzését. Az első csapat a nagy pályán, az utánpótlás a kispályán gyakorolt. A nagyokat Rónay Ferenc edző irányította, a fiatalok körül ketten is foglalkozkodtak. Ugyanis a nagylét számú utánpótlás vezetésére egy edző már kevésnek bizonyult s így Vigh Ferenc segítségével sietett Bartha József, a NAC volt sokszoros válogatott hátvédje. Bartha József természetesen teljesen amatőr alapon irányítja az ifjúságot, a labdarugó szokoztály megbízásából. Az új sportvezető igen nagy nyereség az egyesület számára, mert amint a foglalkozás alatt láttuk, a régi nagyhírű játékos igen jó érzellemmel és rátermettséggel és ami a fő, megfelelő agilitással adja át mindazokat a fiataloknak, amelyet valamikor ő is végigélt.

A nagy csapat a válogatottak híján, most is csonkán végezte feladatát. A csonkaság most különösen feltűnt, mert a külföldi válogatottakon kívül. Mészáros, a B. válogatott hátvédje is hiányzott, Kovács II. a lábát hűlézte az öltözőben, Szegedi pedig igazolatlanul volt távol.

A tegnapi edzésnek volt még egy másik érdekessége is: ez alkalommal részt a gyakorlatokon Perényi József, a labtörésből felépült válogatott jédezet. Ő azonban még külön, sokkal könnyebb gyakorlatokra végzett a többiekkel.

Edzés után beszélgettünk Rónay Ferenc edzővel:

— Nagyon nehéz eredményesen dolgozni ilyen csonka csapattal, kü-

lönösen ilyen erős mérkőzés előtt mint amilyen vasárnap is vár reánk. Én azonban abban reménykedem, hogy a Fradi ellen már a válogatottak is szerepelnek. Ugyanis a tiuk Berlinig repülőgépen utaznak, onnan pedig hálókocsin teszik meg az utat Pestig a legnagyobb kényelemben és ha így szombatra a fővárosba érkeznek, akkor szerintem nincs semmi akadály, hogy részt ne vegyenek a NAC—Fradi csatán.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a vasárnapi Délkelet Kerületi atlétikai verseny iránt

Vasárnap délután az NMC Török-vés—Nagybányai „Jószerecsét” SE NB III. bajnoki mérkőzés előtt és a szünetben bonyolították le az NSE rendezésében a Délkelet Kerületi ifjúsági bajnokság 4-ik, egyben utolsó pontszerző versenyét. A versenyen résztvesz Kolozsivárról a KAC és a KEAC, Nagybányáról az NSE és helyből az NSE, összesen mintegy 70—80 atlétával.

Az atlétikai verseny iránt igen nagy az érdeklődés.

Október 6-án Nagyváradon játsszik a Ferencváros

Tegnap este tartotta meg a NAC labdarugó szakosztálya heti rendszeres összejövetelét. Dr. Sággy László elnök gyengélkedése folytán, ez alkalommal nem jelenhetett meg az ülésen.

Első tárgyként Krüger Károly sportigazgató ismertette a délelőtti Pályaintéző Bizottsági ülés határozatait. Majd Rónay Ferenc számolt

be a szegedi VSE elleni mérkőzés tanulságairól és ismertette a Ferencvárossal, vasárnap játszandó barátságos mérkőzés előkészületeit. Ugy szintén megvitatták az október 6-i nagy sportnapot, amikor országos atlétikai verseny színhelye lesz Nagyvárad és a Ferencváros jön le visszavágó barátságos mérkőzésre. Végül a játékosok fegyelmi rendszabályozásairól esett szó, melyet különösen az edzéseket pontatlanul látogató és végző játékosokkal szemben kíván a jövőben szigorúbban alkalmaztatni a szakosztály.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Ládák eladók „Turul” Szövöde, Árpád vezér-ut 47. 701

Mercedes simplex Deimler 4 hengeres 40 lóerős motor eladó. Balog gépész, Kolozs. 704

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, mely és mindennemű fergék irtását 38 évi gyakorlati vállalk. Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindentől felelősséggel irtja, Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Kölcsön 5 éves, 5 és fél százalékos költségmentesen „Hitelszövetkezettel”, Bethlen István-u. 6. kapható. 603

Állást nyec

I. oszt. vegyes munkás azonnal felvétetik. Balogh cipőszalon, Rákóczi-ut 10—a. 706

Jugatlan

Eladó több beköltözhető magánház, bérház és tűzlemez, telkek, szőlők. Tatyáné, Szigligeti-u. 12. 493

Lakás

Marosvásárhelyi (régi lakberű) háromszobás összkomfortos lakásmat elcserelem nagyvárad hasonló lakással. Érdeklődés: Nemes János, Nagyvárad, Kálvin-u. 3. 705

Oktatás

Középiskolai vizsgákra előkészíték gyakorlati. Sztaroveszky-u. 42. Ertekezni 1—3 között. 702

Gimnázistákat nagy gyakorlati rendelkező középiskolai tanár szeptember és október hónapokban a következő iskolaévre felelősséggel előkészít. Cím a kiadóhivatalban. 615

Elveszett

Elveszett 4 darab akta Boreoveszky Andor, Maár Albert, Tóth Kovács István és Tenkő István névre szóló. Megtaláló jutalom ellenében adja le Szaniszló-u. 15. alá Biróhoz. 700

Elveszett 2 kulcs karikán vasárnap este a fútcán. Megtaláló jutalom ellenében adja le az anyakönyvi hivatalban. 698

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok-at

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.T.

A szerkesztésért felel: a kiadást irtja:
Dr. Paál Árpád Dr. Virág Jeromos
főszerk. Szent László-nyomda R.T.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szigligeti Dacs-utca 5. szám